

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Sotsiaalkomisjon
Riigikogu Kantselei
riigikogu@riigikogu.ee
Lossi plats 1a
15165, Tallinn

Teie 28.02.2024 nr 9116344e-
2d77-45af-989f-
14e32a9fa8fa/

Meie 27.03.2024 nr 2-1/6853-2

Puude ja töövõime hindamisest

Lugupeetud Önne Pillak

Täname sotsiaalkomisjoni ettepanekute eest puude raskusastme tuvastamise protsessi muutmiseks. Püüame alati pakkuda parimat abi ja tuge inimestele, kes vajavad puude raskusastme tuvastamist. Alljärgnevalt vastame Teie kirjas toodud ettepanekutele.

1. Tõhustada puude ja töövõime hindamisel kommunikatsiooni ja teha paremat selgitustööd.

Nõustume, et kommunikatsiooni erivajadustega inimestele saab tõhustada. Vaatame üle, kas Sotsiaalkindlustusameti kodulehel on info leitav ja arusaadav ning viime sisse vajalikud muudatused. Koos sihtrühma esindajatega püüame sügisel 2024 välja töötada infolehe täisealistele, kus on kirjas abi saamise võimalused (hetkel on koostatud selline infoleht lastele). Infolehe saab anda inimesele koos puude raskusastme tuvastamise otsusega ning avaldada meie kodulehel.

2. Liikuda laste, tööealiste ja pensioniealiste puude taotlemise protsesside ühtlustamise suunas eesmärgiga neid protsesse inimeste jaoks lihtsustada.

Taotlemise protsessi erisused tulenevad süsteemi korraldusest. Laste ja vanaduspensioniealiste puhul esitatakse taotlus otse Sotsiaalkindlustusametisse, kus puude raskusastme tuvastavad ameti ekspertarstid.

Tööealiste puhul esitab inimene täna reeglina töövõime hindamise ja puude raskusastme tuvastamise taotluse koos. Esmalt hindab inimese töövõimet Töötukassa ning seejärel tuvastab puude raskusastme Sotsiaalkindlustusamet. Reeglina tehakse puude raskusastme tuvastamise otsus töövõimehindamise otsuse pealt (metoodika on välja töötatud selliselt, et töövõime hindamisel skoorid teisenduvad puude raskusastme tuvastamisel valdkondlikeks piiranguteks). Täpsem kirjeldus on toodud sotsiaalkaitseministri määruses nr 18 „Puude raskusastme tuvastamise tingimused ja kord ning puudega tööealise inimese toetuse tingimused“.

Lähiajal alustame analüüsiga, kas ja kuidas saab puude raskusastme tuvastamise ja töövõime hindamise süsteemi ühendada selliselt, et süsteem muutuks inimese jaoks lihtsamaks.

3. Pikendada lastel puude raskusastme tuvastamise perioodi kuni lapse 18-aastaseks saamiseni.

See muudatusettepanek on juba töös. Arvestada tuleb süsteemi muutmise ja üleminekute mõju sihtrühmale. Analüüsime koos Sotsiaalministeeriumi ja Töötukassaga erinevaid võimalusi ning hindame muudatuste võimalikke mõjusid.

4. Sotsiaalkindlustusameti ja Töötukassa koostöös analüüsida juba määratud puude pikendamistest keeldumise põhjuseid.

Puude raskusaste tuvastatakse kindaks perioodiks. Lastel reeglina vahemikus 6 kuud kuni 3 aastat, va muutumatu seisundiga lapsed, kus on võimalik teha otsus ka kuni tööeliseks saamiseni. Tööeliste sihtrühmas tuvastatakse puude raskusaste tavapäraselt samaks perioodiks, kui on tehtud töövõime hindamine, reeglina perioodiks 6 kuud kuni 5 aastat. Teatud seisundite puhul on võimalik teha otsuseid kuni vanaduspensionieani ning võimalusel seda ka tehakse. Vanaduspensioniealistele on võimalik teha puude raskusastme otsuseid reeglina 6 kuud kuni 5 aastat ning alates 2023. aasta maist muutumatute seisundite korral eluaegsena. Inimese diagnoosimise ja raviga tegeleb tervishoiusüsteem. Puude raskusastme tuvastamisel hinnatakse kas, milliseid ja millises ulatuses tekitab tervise seisund piiranguid igapäevatoimingutes ja ühiskonnaelus osalemisel. Inimese seisund võib ravi foonil muutuda, nii paraneda kui ka halveneda. Seetõttu on puude raskusastme kehtivusele rakendatud ajalisel piirangud.

5. Läbi viia puude määramise ja töövõime languse hindamise kriteeriumite ja meetodika põhjalik analüüs ja selle alusel teha muudatusettepanekud.

25.03.2024 toimus Sotsiaalkindlustusameti, Töötukassa, Sotsiaalministeeriumi ning Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi vaheline kohtumine, kus tõdeti, et tööeliste töövõime ja puude raskusastme hindamine peaks toimuma ühes asutuses eelduslikult Töötukassa poolt. Sotsiaalministeerium on alustamas analüüsidega, kuidas protsessiga edasi liikuda. Kaasatud on nii Töötukassa kui ka Sotsiaalkindlustusamet.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Maripuu
peadirektor

Tiia Orlovski
5057105, tiia.orlovski@sotsiaalkindlustusamet.ee